

Fylkesmannen i Østfold

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Marker kommune

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11 jfr. § 16 og endret i medhold av § 18. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger gitt i brev 27. november 2007, samt opplysninger fremkommet under behandlingen av saken (omtales samlet som "søknaden"). Vilkårene framgår på side 2 til og med side 8.

Tillatelsen gjelder fra gjelder fra dags dato og erstatter tillatelse av 25. november 1993.

Kommunen må på forhånd avklare skriftlig med Fylkesmannen endringer de ønsker å foreta i forhold til opplysninger gitt i søknaden eller under saksbehandlingen, dersom de kan ha miljømessig betydning.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 4 år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal kommunen sende Fylkesmannen en redegjørelse for avløpsanleggets omfang slik at Fylkesmannen kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Administrative opplysninger:

Avløpsanlegg	Bommen avløpsanlegg - Bommen rensesanlegg med alt tilknyttet offentlig avløpsnett
Beliggenhet/gateadresse	
Postadresse	Postboks 114, 1871 ØRJE
Kommune og fylke	Marker i Østfold
Risikoklasse	3
Org. nummer	964 944 334 - KOM
NACE-kode og bransje	75.110 Generell (overordn.) offentlig administrasjon og økonomiforvaltning 90.000 VAR-tjenester

Dato: 1. februar 2008

Dokumentet er godkjent elektronisk av

Håvard Hornnæs
rådgiver

Karsten Butenschøn
saksbehandler

1 Rammer

Tillatelsen gjelder utslipp fra Bommen renseanlegg og alt offentlig avløpsnett som er knyttet til dette renseanlegget, heretter betegnet avløpsanlegget. Avløpsanlegget mottar ikke avløpsvann fra andre kommuner. Avløpsanlegget vil i et 10-årsperspektiv omfatte ca 4 000 personekvivalenter jf. beregningsmåten i NS 9426.

Ved vesentlige endringer i forhold til opplysninger gitt i søknaden, skal kommunen orientere Fylkesmannen og om nødvendig søke om endring av tillatelsen. Dette gjelder selv om utslippene ligger innenfor de fastsatte grensene.

Dersom annet ikke er uttrykkelig bestemt i denne tillatelsen, skal kommunen drive avløpsanlegget i samsvar med alle relevante krav i gjeldende forskrifter etter forurensningsloven.

2 Generelle vilkår

2.1 Utslippsbegrensninger

De utslipp fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens pkt. 3 flg. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp ble fremlagt i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte stoffer oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 flg. eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning.

2.2 Overholdelse av grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som følger av normal drift i en slik grad at de kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra avløpsanlegget, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter kommunen å redusere utslipp, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke gjennom vilkår i pkt 3 flg. uttrykkelig er satt grenser for.

2.4 Tiltak ved økt forurensningsfare

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter kommunen å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren. Dette gjelder selv om årsaken til driftsforstyrrelsen ligger utenfor kommunens kontroll.

Kommunen skal så snart som mulig informere Fylkesmannen om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning. Akutt forurensning skal varsles iht. pkt 10.4.

2.5 Internkontroll

Kommunen plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette¹. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at renseanlegget overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Kommunen plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Kommunen plikter til enhver tid å ha oversikt over alle aktiviteter knyttet til driften av avløpsanlegget, som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold.

3 Utslipp til vann

3.1 Rensekrav for Bommen renseanlegg

For utslipp fra Bommen renseanlegg gjelder følgende utslippsbegrensninger:

Parameter	Krav
Total fosfor (P_{tot}):	Årsmidlet renseseffekt på minst 93 %
Biologisk oksygenforbruk (BOF ₅)	Dersom konsentrasjonen overstiger 25 mg/l skal renseseffekten være minimum 70 %. Lovlig antall overskridelser kan være angitt i forskrift ²
Kjemisk oksygenforbruk (KOF _{Cr})	Dersom konsentrasjonen overstiger 125 mg/l skal renseseffekten være minimum 75 %. Lovlig antall overskridelser kan være angitt i forskrift ²

Renseeffekten av eventuell lokal forbehandling før påslipp til avløpsanlegget skal ikke regnes inn.

Utslipp av prioriterte stoffer oppført i vedlegg 1, skal ikke overstige det som kan forventes fra behandling av kommunalt avløpsvann.

3.2 Utslippssted

Etter rensing skal vannet slippes ut i Ørje-elva gjennom dagens utslippsanordning.

Dersom det skulle vise seg å bli nødvendig å fjerne slam som stammer fra avløpsanlegget nedenfor utslippspunktet, skal det innhentes nødvendig tillatelse fra forurensningsmyndigheten. Slik opprensning skal bekostes av eier av renseanlegget.

¹ Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter – forskrift av 06.12.1996 nr. 1127 (Internkontrollforskriften)

² Per i dag er dette gitt i forurensningsforskriften § 14-13

3.3 Avløpsnett

Avløpsnettet skal, uten at det medfører uforholdsmessig store kostnader, dimensjoneres, bygges, drives og vedlikeholdes med utgangspunkt i den beste tilgjengelige teknologi og fagkunnskap, særlig med hensyn til

- a) avløpsvannets mengde og egenskaper,
- b) forebygging av lekkasjer og
- c) begrensnig av forurensning av resipienten som følge av overløp.

Kommunen skal legge til grunn anerkjente metoder som beslutningsgrunnlag for rehabilitering av avløpsnettet. Kommunen skal ha oversikt over eventuelle lekkasjer av betydning.

Kommunen skal sette konkretiserte mål for driften av avløpsnettet og kunne dokumentere en faglig vurdering av hvilken betydning kravet om bruk av beste tilgjengelige teknologi og fagkunnskap får for kommunes eget nett. Kommunen skal utarbeide en overordnet tidsplan for vedlikehold, fornyelse og eventuelle utbedringer av avløpsnettet. Dokumentasjonen skal sendes Fylkesmannen for kommentar når kommunedelplan vannmiljø sendes på høring, alternativt innen 1. februar 2009 dersom ikke høringsutkast til kommunedelplanen foreligger innen denne datoen.

3.4 Overløp

Driftsoverløpene på avløpsnettet skal fases ut i forbindelse med rehabilitering av oppstrøms avløpsnett og i henhold til en tidfestet plan. Driftsoverløpet i renseanlegget kan opprettholdes, forutsatt at renseanleggets kapasitet minst opprettholdes på dagens nivå. Kommunen skal registrere overløpstid og etter beste evne beregne utslipp via driftsoverløpene.

Nødoverløp er overløp som kun trer i funksjon i forbindelse med teknisk feil eller tilsvarende uforutsett situasjon.

- Installasjoner med nødoverløp skal automatisk varsle feil. Avbøtende tiltak skal iverksettes snarest slik at forurensningen kan begrenses mest mulig inntil feilen er rettet.
- Alle utslipp fra nødoverløp skal registreres og behandles som avvik (se også vilkår 10.1 og 10.2). Kommunen skal minst registrere overløpstid og etter beste evne beregne utslipp via nødoverløpene.
- Installasjoner med nødoverløp, skal ha tilstrekkelig bufferkapasitet til å sikre at kommunen har rimelig frist til å iverksette avbøtende tiltak ved stans. Nødoverløp med utilstrekkelig bufferkapasitet skal oppgraderes iht. en tidfestet plan.

3.5 Utslipp fra overvannsnett.

Utslipp av oppsamlet overvann skal håndteres slik at det ikke medfører skade eller ulempe for miljøet.

4 Utslipp til luft

Lukt og diffuse utslipp som kan medføre skade eller ulempe for miljøet, skal begrenses mest mulig. Aktuelle kilder til slike utslipp kan være pumpestasjoner, kummer, renseanlegg og utearealer, for eksempel lagerområder for slam.

5. Grunnforurensning og forurensede sedimenter

Virksomheten skal være innrettet slik at det ikke finner sted utslipp til grunnen, for eksempel fra verksteder, kjemikalielagre m.v., som kan medføre nevneverdige skader eller ulemper for miljøet. Kommunen plikter å holde løpende oversikt over eventuell eksisterende forurenset grunn i tilknytning til avløpsanlegget og/eller forurensede sedimenter nedenfor kjente utslippspunkter. Herunder skal kommunen vurdere faren for eventuell spredning og behovet for undersøkelser og tiltak.

Graving, mudring eller andre tiltak som kan påvirke forurenset grunn eller forurensede sedimenter, trenger tillatelse etter forurensningsloven, evt. godkjenning fra kommunen³

6 Testing og substitusjon av kjemikalier og råstoffer

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes i virksomheten, herunder hjelpekjemikalier som vaskemidler, hydraulikkvæsker, brannbekjempningsmidler m.m.

Kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal være testet med hensyn til nedbrytbarhet, toksisitet og bioakkumulerbarhet. Bare laboratorier som er godkjent i henhold til Good Laboratory Practice (GLP) og/eller akkreditert i henhold til NS-EN/IEC 17025:1999, kan benyttes til uttesting.

Kommunen plikter å etablere et system for substitusjon av kjemikalier og råstoffer. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier og råstoffer som benyttes, og om alternativer finnes. Så vel skadelige effekter knyttet til produksjon, bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativer finnes, plikter renseanlegget å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.⁴

7 Støy

Avløpsanleggets bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner, barnehager og rekreasjonsområder skal ikke overskride følgende grenser, målt eller beregnet som frittfeltsverdi ved mest støyutsatte fasade:

Middelstøy L_{den}	Natt (kl. 23–07) L_{natt}	Natt (kl. 23–07) L_{5AF}
55 dB	45 dB	60 dB

Støygrensene gjelder all støy fra avløpsanleggets ordinære virksomhet, inkludert intern transport på renseanleggområdet og lossing/lasting av råvarer, slam mv. Støy fra bygg- og anleggsvirksomhet og fra ordinær persontransport er likevel ikke omfattet av grensene.

³ Jf Forurensningsforskriftens kapittel 2 om opprydning i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider.

⁴ Jf Produktkontrollloven av 11.06.1979 nr. 79 § 3a

8 Energi

(Ingen krav til energibruk og -utnyttelse er stilt som vilkår for tillatelsen.)

9 Avfall og avløpslam

9.1 Generelle krav

Kommunen plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten.

Innholdet av skadelige stoffer i avfall og avløpslam skal begrenses så langt dette er mulig uten urimelige kostnader.

Kommunen plikter å sørge for at all håndtering av avløpslam og avfall, herunder farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldende regler for dette fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, herunder avfallsforskriften⁵ og forskrift om organisk gjødsel⁶.

10 Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

10.1 Miljørisikoanalyse

Kommunen skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning fra avløpsanlegget, og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

Kommunen skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av virksomheten. Kommunen skal vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

10.2 Forebyggende tiltak

På basis av miljørisikoanalysen skal kommunen om nødvendig iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Kommunen skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

10.3 Etablering av beredskap

Kommunen skal, på bakgrunn av miljørisikoanalysen og de iverksatte risikoreduserende tiltakene, etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som virksomheten til enhver tid representerer. Beredskapen mot akutt forurensning skal øves minimum en gang pr. år.

---

⁵ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall av 01.06.2004, nr. 930.

⁶ Forskrift om gjødselvarer mv. av organisk opphav av 04.07.2003, nr 951.

10.4 Varsling av akutt forurensning eller vesentlige overskridelser

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av betydning, skal varsles i henhold til gjeldende forskrift⁷. Kommunen skal også så snart som mulig underrette Fylkesmannen i slike tilfeller.

Kommunen skal snarest varsle Fylkesmannen dersom utslippet er overskredet med 100 % av det renskravene tilsier.

11 Måling og beregning av utslipp. Rapportering til staten

11.1 Måling og beregning av utslipp

Kommunen skal gjennomføre målinger og beregninger av utslipp til luft og vann, samt støy i omgivelsene. Det kan være fastsatt forskrift⁸ om hvordan målingene skal gjennomføres.

Målinger og beregninger skal utføres slik at de blir representative for virksomhetens faktiske utslipp. De skal omfatte både de komponenter som er uttrykkelig regulert gjennom grenseverdier og andre komponenter som er omfattet av rapporteringsplikt.

Målinger og beregninger skal gjennomføres etter et program som skal inngå i renseanleggets dokumenterte internkontroll. Måle- og beregningsprogrammet skal blant annet beskrive fastlegging av målemetode og prøvetakningsmetode, utvelgelse av måleperioder, samt beregningsmodeller og utslippsfaktorer som benyttes.

Renseanlegget skal i forbindelse med utarbeidelse og revidering av måle- og beregningsprogrammet vurdere usikkerheten i målingene, og søke å redusere denne mest mulig.

Prøvetaking og analyse skal utføres etter CEN-standard eller Norsk Standard (NS). Dersom disse ikke finnes, kan annen utenlandsk / internasjonal standard benyttes. Fylkesmannen kan akseptere at annen metode brukes også der standard finnes, dersom det dokumenteres tilfredsstillende at den er minst like formålstjenlig. Renseanlegget er ansvarlig for at metoder og utførelse er forsvarlig kvalitetssikret, og at prøvetakingspunkter etableres på steder som gjør det mulig å ta prøver av utslippene i henhold til aktuelle standarder.

Ved prøvetaking og analyse skal akkrediterte laboratorier / tjenester benyttes der dette er mulig.

11.2 Rapportering

11.2.1 Rapportering til staten

Kommunens rapporteringsplikt til staten, følger av gjeldende forskrift. Per dags dato skal kommunen rapportere årlig gjennom KOSTRA innen 15. februar året etter utslippsåret.

11.2.2 Årsrapport

Kommunen skal utarbeide en årsrapport for driften av avløpsanlegget. Rapporten skal minst dokumentere forhold av betydning for det ytre miljø, herunder om overvåkningsresultater, vesentlige endringer i tilknytninger og påslipp, fremdrift ift tidsplan for vedlikehold, fornyelse

---

⁷ Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269

⁸ Per dags dato er det stilt eksplisitte minimums-målekrav i forurensningsforskriften, kapittel 11, vedlegg 2. samt kapittel 14 §§ 14-11 – 14-13.

og utbedring av avløpsnett, mulighet for substitusjon av kjemikalier, resultater fra avviksbehandling m.v. Rapporten skal oppbevares i minst 5 år og være tilgjengelig ved inspeksjon.

12 Overvåking av resipient

12.1 Lokal overvåking i tilknytning til utslippspunkter

Kommunen skal sørge for overvåking av lokale effekter av utslippene i tilknytning til kjente punkter med utslipp eller risiko for utslipp, herunder nødoverløpene, i henhold til et dokumentert program. Programmet for denne lokale overvåkingen skal sendes Fylkesmannen for kommentar når kommunedelplan vannmiljø sendes på høring, alternativt innen 1. februar 2009 dersom ikke høringsutkast til kommunedelplanen foreligger innen denne datoen.

Resultatene fra den lokale overvåkingen skal ellers innarbeides i årsrapporten. Se vilkår 11.2.2.

12.2 Overvåking av hovedresipienten

Kommunen skal bidra forholdsmessig til miljøovervåking i Haldenvassdraget.

13 Undersøkelser og utredninger

(ingen særskilte utredninger er fastsatt som vilkår for tillatelsen)

14 Utskifting av utstyr

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr i avløpsanleggene som gjør det teknisk mulig å motvirke forurensninger på en vesentlig bedre måte enn da tillatelsen ble gitt, skal Fylkesmannen på forhånd gis melding om dette.

All utskifting av utstyr skal baseres på at de beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke forurensning skal benyttes.

15 Eierskifte

Hvis vesentlige deler av avløpsanlegget overdras til ny eier⁹, skal melding sendes Fylkesmannen så snart som mulig og senest 1 måned etter eierskiftet.

16 Nedleggelse

Hvis en vesentlig del av avløpsanlegget blir nedlagt eller stanser for en lengre periode, skal kommunen gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensninger. Hvis anlegget kan medføre forurensninger etter nedleggelsen eller driftsstansen, skal det i rimelig tid på forhånd gis melding til Fylkesmannen.

Ved nedleggelse av en virksomhet skal kommunen sørge for at driftsstedet settes i miljømessig tilfredsstillende stand igjen.

---

⁹ Dersom ny eier er foretak der Eidsberg kommune er majoritetseier er det ikke nødvendig å melde dette.

17 Tilsyn

Kommunen plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med avløpsanleggene til enhver tid.

VEDLEGG 1**Liste over prioriterte stoffer, jf punkt 2.2.**

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 flg. eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Kobber og kobberforbindelser	Cu og Cu-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

	Vanlige forkortelser
Bromerte flammehemmere:	
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4'-isopropyliden difenol)	TBBPA
Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
Klorholdige organiske forbindelser	
1,2-Dikloreten	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ -C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ -C ₁₃)	SCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ -C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ -C ₁₇)	MCCP
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Tetrakloreten	PER
Tensidene:	
Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC
Triklorbenzen	TCB
Trikloretan	TRI
Muskylener (nitromuskforbindelser):	
Muskxylen	
Musketon	
Nonylfenol og nonylfenoletoksilater	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksilater	OF, OP, OFE, OPE
Perfluor oktylsulfonat og andre perfluorerte alkylsulfonater	PFOS, PFAS
Polysykliske aromatiske hydrokarboner	PAH
Tinnorganiske forbindelser:	
Tributyltinn	TBT
Trifenyltinn	TFT, TPT